

Miten TSV – Jätelain 33 § toissijainen vastuu on ratkaistu?

29. Jätehuoltopäivät 6-7.10.2015, Tampere

Markku Salo

JÄTELAITOSYHDISTYS
AUFALLSVERKSFÖRENINGEN
FINNISH SOLID WASTE ASSOCIATION

PESÄ -kunnan vastuu rajattiin asumisen ja julkisen palvelun jätehuoltoon 2006

Jätehuolto on Suomessa perusoikeus

Toimiva jätehuolto on perustuslain 20 §:n mukaisen ympäristö-perusoikeuden toteutumisen edellytys. Julkisella vallalla on siksi katsottava olevan velvollisuus turvata jätehuolto. (HE 199/2010 vp.)

JÄLKI -jätelakiuudistuksessa 33 §, kuntien toissijainen vastuu - TSV

- *Kunnan on järjestettävä muun kuin 32 §:ssä tarkoitetun jätteen jätehuolto, jos **jätteen haltija tätä pyytää** muun palveluntarjonnan puutteen vuoksi ja jäte soveltuu laadultaan ja määrältään kunnan jätehuoltojärjestelmään.*
- *Jos kysymyksessä on jatkuvasti ja säännöllisesti tarvittava jätehuoltopalvelu, kunnan on tehtävä jätteen haltijan kanssa sopimus, jonka kesto on enintään kolme vuotta kerrallaan.*

TSV:n edellytykset jätelain 33 § mukaan:

- Kunnan on järjestettävä **jätteen haltijan pyynnöstä** muun kuin jätelain 32 § mukaisen jätteen jätehuolto;
 - Myös yksityinen jätehuoltoyritys voi esittää TSV-pyyntön jätteenhaltijan puolesta
- Muun jätehuoltopalvelun **tarjonnan puute**
 - Osoituksena markkinoiden puutteesta HE mukaan myös kohtuuton hinta
- Jätteen **soveltuminen** kunnan jätehuoltojärjestelmään.
 - Kunta voi kieltäytyä, jos jäte ei sovellu järjestelmään

Kuntien palvelut elinkeinoelämälle

- Elinkeinoelämä ei ole PESÄ-lain kymmenessä vuodessa investoinut riittävää jätteiden käsittelykapasiteettia elinkeinoelämän jätteille
- Kuntien jätelaitosten liikevaihdosta edelleen keskimäärin 20-30 % on TSV tai markkinaehtoista palvelua elinkeinoelämälle
- Käytännössä kaikki yksityiset jätehuoltoyritykset ovat kuntayhtiöiden käsittelypalveluiden TSV:n tai markkinaehtoisia asiakkaita

JOPAS työryhmän työskentely on vielä kesken

- Työryhmän jäsenten näkemykset eroavat TSV-tulkinnassa;
 - **Kuntien** (KL, JLY) mukaan palvelun myöntäminen on jätelain ja HE mukainen jätelaitoksen operatiivinen prosessi. ->Palvelu myönnettäisiin, jos **jätteenhaltija pyytää palvelua**. Myöntämisen perusteena yksityisen palvelun puutteet tai kohtuuton hinta.
 - **Elinkeinoelämä** (YTP, EK, SY ja KKV) katsoo, että **päätösvalta** TSV-palvelusta tulisi olla kunnan **jätehuoltoviranomaisella!**
 - **Elinkeinoelämä** haluaa myös kiristää TSV-tulkintaa JOPAS-työryhmässä: ”Markkinaehtoisessa palvelussa voidaan katsoa olevan puutteita esimerkiksi, jos **yksityistä palvelutarjontaa ei ole lainkaan saatavilla** tietyllä alueella.”

TSV-asiakaspalvelua elinkeinoelämälle yrityspuolen ajaman mallin mukaisesti?

Toimivien infrapalveluiden merkitys yritysten menestystekijänä?

YTP, EK, Suomen Yrittäjät;
**”Yksityisen palvelun (korkeampi)
hintaa ei saa olla perusteena
kunnan TSV-palvelun
myöntämiselle!”**

Suomen viennin hintakilpailukyky on heikentynyt. *Wahlroos muistuttaa, että Suomen tila on todella vakava. ”Suomi menee päin helvettiä.”* (HS 16.9.2015)

TSV:n tarve kasvaa tulevaisuudessa?

- Eri toimijoiden investoinnit keräys- ja käsittelyinfraan ja kaatopaikkakiellon vaikutukset; keräysjärjestelmät, energiahyödyntäminen, biologinen käsittely, mekaaninen käsittely?
 - Kunnat ovat jo luoneet **toimivan jätehuollon infran** velvoitteidensa mukaisesti.
- Sääntelyn purkua?
 - Hankintalain kokonaisuudistus?
 - EU hankintadirektiivin sidosyksikön in-house-raja 20 % -> Hankintalakityöryhmän mietintö "kompromissi" 10 % -> EK:n vaatimus 0 %
 - Sipilän hallitusohjelma: "Kunnan vastuun rajaaminen asumisessa syntyvään jätteeseen"
 - johtaisi julkisten, toimijoiden kuten valtion, kuntayhtymien laitosten (koulutus, terveydenhoito, maanpuolustus) yhä suurempaan TSV tarpeeseen?
 - Elinkeinoelämän ajamat TSV tulkinnot ja lakimuutokset johtaisivat jätehuollon palvelumarkkinoiden rajoittamiseen, kuntien käsittelypalveluihin tukeutuvien **PK-kuljetusyritysten alasajoon** sekä **yksityisen jätehuoltomonopolin vahvistumiseen**. KKV ei ole ottanut asiaan kantaa!

Miten TSV tulisi ratkaista?

- Kuntien jätelaitosten toiminnan ensisijainen lähtökohta on **ympäristöstä ja terveydestä huolehtiminen** sekä turvallisten jätehuoltopalveluiden turvaaminen kohtuukustannuksin kuntalaisille – **myös elinkeinoelämälle**.
- Joustava hyväksymismenettely TSV asiakkaille.
 - yritysasiakkaan **perusteltu pyyntö** TSV palvelutarpeesta on riittävä osoitus puutteellisista markkinoista.
- Yksityisten jätehuoltoyritysten aktiiviseen **markkinoinnin puute on myös palvelupuutteen ilmentymä!**
 - Jätehuoltopalvelua tarvitsevan **jätteen haltijan tehtävä on arvioida palvelutarve** ja yksityisen tarjonnan sopivuus tarpeisiinsa sekä hinnoittelun kohtuullisuus.

